

Лабораторна робота N°2

Візуальний аналіз даних*

*дані про серцево-судинні захворювання

Завдання

Необхідно дати відповіді (з написанням коду) на запитання щодо набору даних про серцево-судинні захворювання. Дані збережені у файлі `../data/bootcamp5.csv`.

Проблема

Прогнозування наявності або відсутності серцево-судинних захворювань (ССЗ), використовуючи результати обстеження пацієнта.

Опис даних

Набір даних сформований на основі реальної інформації про серцево-судинні захворювання пацієнтів і містить ознаки, що можна розбити на 3 групи:

- *Об'єктивні*: фактична інформація;
- *Обстеження*: результати медичного огляду;
- *Суб'єктивні*: інформація, надана пацієнтом.

Ознака	Група	Назва змінної	Тип значення
Вік	Об'єктивні	age	int (дні)
Зріст	Об'єктивні	height	int (см)
Вага	Об'єктивні	weight	float (кг)
Стать	Об'єктивні	gender	категоріальний код
Верхній артеріальний тиск	Обстеження	ap_hi	int
Нижній артеріальний тиск	Обстеження	ap_lo	int
Холестерин	Обстеження	cholesterol	1: норма, 2: вище норми, 3: значно вище норми
Глюкоза	Обстеження	gluc	1: норма, 2: вище норми, 3: значно вище норми

Ознака	Група	Назва змінної	Тип значення
Куріння	Суб'єкти вні	smoke	binary
Вживання алкоголю	Суб'єкти вні	alco	binary
Фізична активність	Суб'єкти вні	active	binary

Цільова ознака (яку цікаво буде прогнозувати): наявність серцево-судинних захворювань за результатами класичного лікарського огляду (**cardio**).

Всі показники отримані на момент огляду.

Виконання завдання

```
# Імпортуємо необхідні модулі
import pandas as pd
import numpy as np

# Графічні модулі
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
sns.set()
```

```
-----
-----
ModuleNotFoundError                                Traceback (most recent call
last)
Cell In[1], line 6
      3 import numpy as np
      5 # Графічні модулі
----> 6 import matplotlib.pyplot as plt
      7 import seaborn as sns
      8 sns.set()
```

```
ModuleNotFoundError: No module named 'matplotlib'
```

Будемо використовувати бібліотеку **seaborn** для візуального аналізу, тому давайте зробимо деякі налаштування:

```
sns.set_context(
    "notebook",
    font_scale=1.5,
    rc={
        "figure.figsize": (11, 8),
        "axes.titlesize": 18
    }
)
```

```
from matplotlib import rcParams
rcParams['figure.figsize'] = 11, 8
```

Зчитуємо дані з файлу в пам'ять у вигляді об'єкта Pandas.DataFrame

```
df = pd.read_csv('../data/bootcamp5.csv', sep=';')
df.head()
```

	id	age	gender	height	weight	ap_hi	ap_lo	cholesterol	gluc
0	0	18393	1	168	62.0	110	80	1	1
1	1	20228	2	156	85.0	140	90	3	1
2	2	18857	2	165	64.0	130	70	3	1
3	3	17623	1	169	82.0	150	100	1	1
4	4	17474	2	156	56.0	100	60	1	1

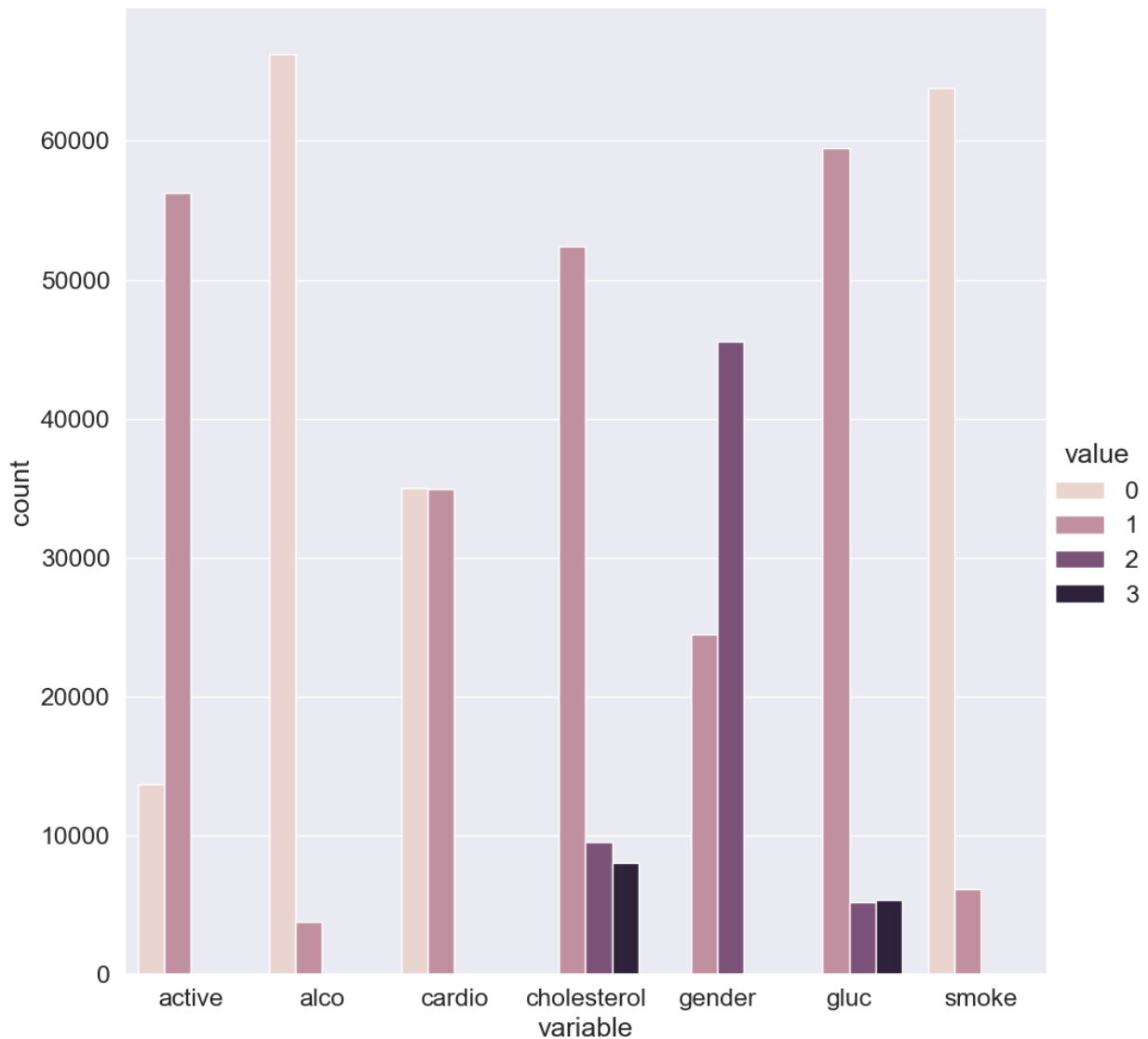

	alco	active	cardio
0	0	1	0
1	0	1	1
2	0	0	1
3	0	1	1
4	0	0	0

Перетворимо дані у формат *long* та відобразимо кількість значень категоріальних ознак за допомогою `catplot()`.

```
df_uniques = pd.melt(frame=df, value_vars=['gender', 'cholesterol',
                                           'gluc', 'smoke', 'alco',
                                           'active', 'cardio'])
df_uniques = pd.DataFrame(df_uniques.groupby(['variable', 'value'])
                           ['value'].count()) \
    .sort_index(level=[0, 1]) \
    .rename(columns={'value': 'count'}) \
    .reset_index()

sns.catplot(x='variable', y='count', hue='value',
            data=df_uniques, kind='bar', height=10);
```

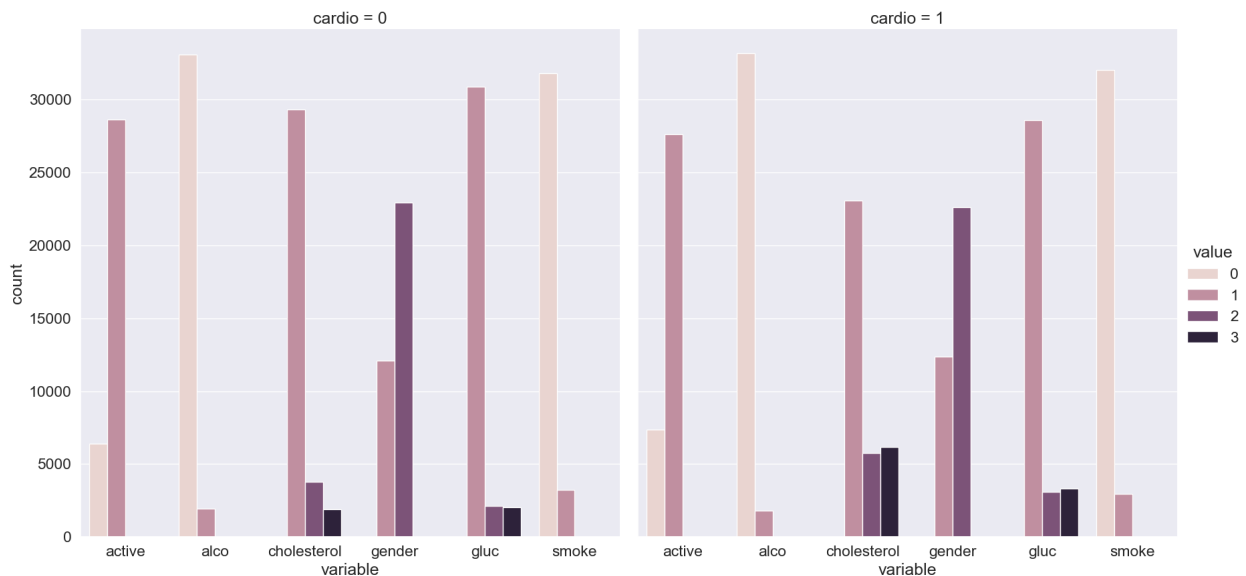

Бачимо, що цільові класи збалансовані. Чудово!

Розіб'ємо набір даних за значеннями цільової ознаки. Чи можна помітити якусь істотну особливість, просто глянувши на рисунок?

```
df_uniques = pd.melt(frame=df, value_vars=['gender', 'cholesterol',
                                             'gluc', 'smoke', 'alco',
                                             'active'],
                      id_vars=['cardio'])
df_uniques = pd.DataFrame(df_uniques.groupby(['variable', 'value',
                                              'cardio'])['value'].count()) \
    .sort_index(level=[0, 1]) \
    .rename(columns={'value': 'count'}) \
    .reset_index()
```

```
sns.catplot(x='variable', y='count', hue='value',
            col='cardio', data=df_uniques, kind='bar', height=9);
```


Розподіли рівня холестерину та глюкози для різних значень цільової ознаки сильно відрізняються. Це збіг?

1. Візуалізація кореляційної матриці

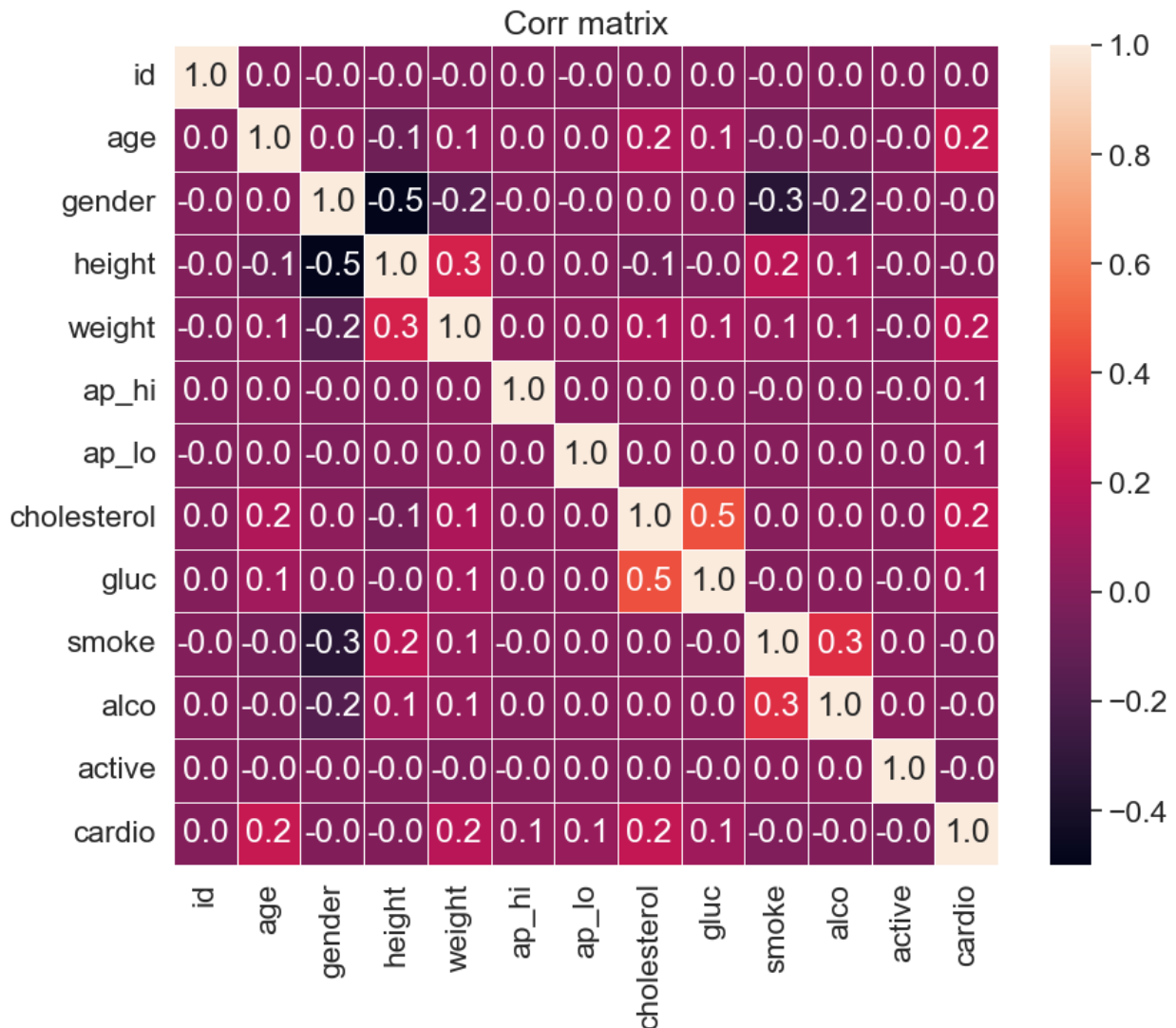
Щоб краще зрозуміти ознаки, можна створити матрицю коефіцієнтів кореляції між ознаками.

Завдання:

Побудуйте візуалізацію кореляційної матриці за допомогою `heatmap()`. Для створення матриці можете використовувати стандартні інструменти `pandas` з параметрами за замовчуванням.

```
# Ваш код тут
df = pd.read_csv('W:\\University\\Machine Learning\\Lab2\\data\\
bootcamp5.csv', sep=';')
corr_matrix = df.corr()
plt.figure(figsize=(10, 8))
sns.heatmap(corr_matrix, annot=True, fmt=".1f", linewidths=.5)
plt.title("Corr matrix")
plt.show()
```

2

Запитання 1. Яка пара ознак має найсильнішу кореляцію Пірсона з ознакою "Стать"?

1. Кардіо, Холестерин
2. Зріст, Куріння
3. Куріння, Вживання алкоголю
4. Зріст, Вага

2. Розподіли зросту та ваги чоловіків та жінок

З попереднього аналізу унікальних значень знаємо, що стать кодується значеннями 1 та 2. Яке з них відповідає жінкам, а яке чоловікам – невідомо. Спробуйте зрозуміти це графічно, дивлячись на середні значення зросту та ваги для кожного значення ознаки "Стать".

Violin plot (скрипковий графік) є комбінацією "ящика з вусами" та ядрової оцінки щільності розподілу (згладжена гістограма розподілу ознаки) по обидва боки даних. Він може дати нам деталі розподілу, такі як мультимодальність, асиметрія і т.д.

Завдання:

Створіть *violin plot* для зросту та ваги за допомогою `violinplot()`. Використовуйте параметри:

- `hue`, щоб розбити за статтю;
- `scale` для оцінки кількості записів для кожної статі.

Для того, щоб графік відображався правильно, вам потрібно перетворити свій `DataFrame` у формат *long*, використовуючи функцію `melt()` з `pandas`. Ось подібний [приклад](#) реалізації.

```
# Ваш код тут
df = pd.read_csv('W:\\University\\Machine Learning\\Lab2\\data\\
bootcamp5.csv', sep=';')

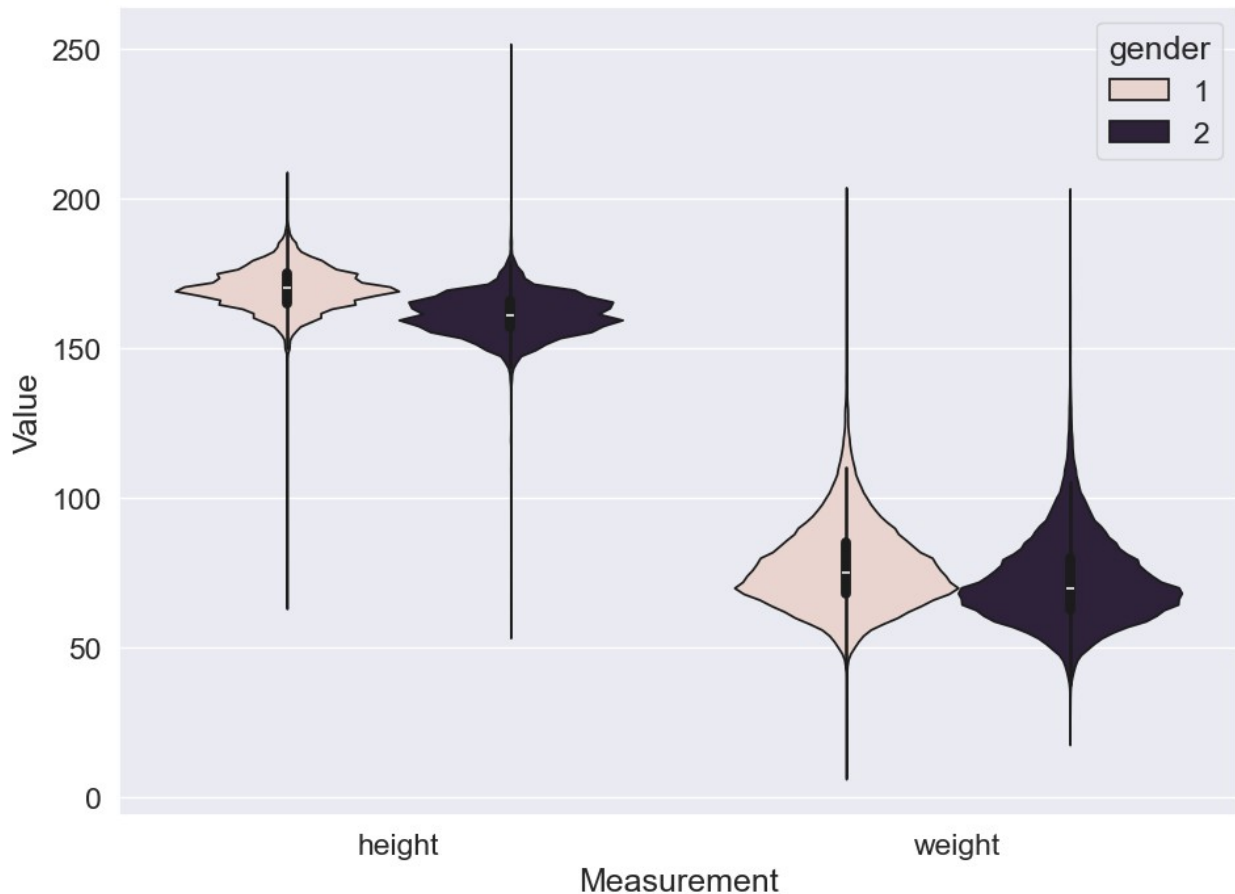
df_melt = pd.melt(df, id_vars=['gender'], value_vars=['height',
'weight'], var_name="Measurement", value_name="Value")

sns.violinplot(x="Measurement", y="Value", hue="gender", data=df_melt,
scale="count")
plt.show()

# 1 - male 2 - female

C:\Users\Danik\AppData\Local\Temp\ipykernel_12064\575106316.py:6:
FutureWarning:

The `scale` parameter has been renamed and will be removed in v0.15.0.
Pass `density_norm='count'` for the same effect.
  sns.violinplot(x="Measurement", y="Value", hue="gender",
data=df_melt, scale="count")
```


3. Рангова кореляція

У більшості випадків *коефіцієнта лінійної кореляції Пірсона* більш ніж достатньо для виявлення закономірностей у даних. Але давайте підемо трохи далі і обчислимо рангову кореляцію.

Рангова кореляція – це міра залежності між випадковими величинами (спостережуваними ознаками, змінними), коли цю залежність неможливо визначити кількісно за допомогою звичайного коефіцієнта кореляції. Процедура встановлення рангової кореляції полягає у впорядкуванні досліджуваних об'єктів щодо деякої ознаки, тобто їм приписуються порядкові номери – ранги (по два номери у відповідності до двох ознак між якими досліджується кореляція). Наприклад, найбільше значення для ознаки позначається номером 1, друге за величиною – номером 2 і т.д.

Найбільш поширений *коефіцієнт рангової кореляції Спірмена*, який оцінює наскільки добре можна описати відношення між двома ознаками за допомогою монотонної функції. Як і коефіцієнт кореляції Пірсона він змінюється від -1 до 1. Крайні значення відповідають ідеальному, в даному випадку монотонному, взаємозв'язку між досліджуваними ознаками.

Завдання:

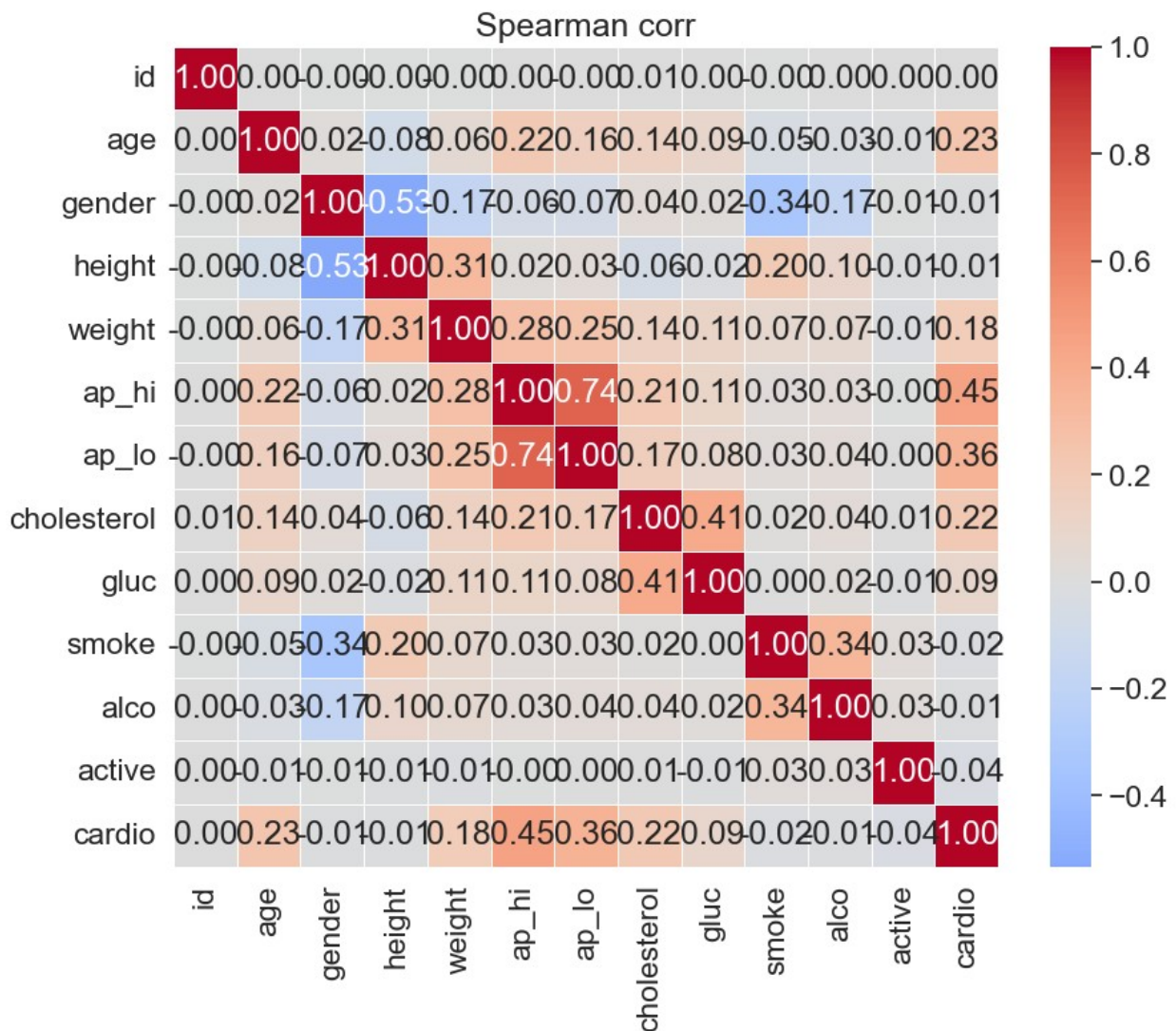
Обчисліть та побудуйте кореляційну матрицю використовуючи коефіцієнт рангової кореляції Спірмена.

```
# Ваш код тут
corr_matrix = df.corr(method="spearman")
plt.figure(figsize=(10,8))
sns.heatmap(corr_matrix, annot=True, cmap='coolwarm', fmt=".2f",
linewidths=.5, center=0)
plt.title("Spearman corr")
```

```
# 5
```

```
# 2
```

```
Text(0.5, 1.0, 'Spearman corr')
```


Запитання 2. Яка пара ознак має найсильнішу кореляцію Спірмена?

1. Зріст, Вага
2. Вік, Вага
3. Холестерин, Глюкоза
4. Кардіо, Холестерин
5. Верхній артеріальний тиск, Нижній артеріальний тиск
6. Куріння, Вживання алкоголю

Запитання 3. Чому ці ознаки мають сильну рангову кореляцію?

1. Неточності в даних (помилки в отриманні даних).
2. Зв'язок неправильний, ці ознаки не повинні бути пов'язані між собою.
3. Характер даних.

4. Вік

Створіть нову ознаку `age_years` — вік в роках, заокруглений до цілого.

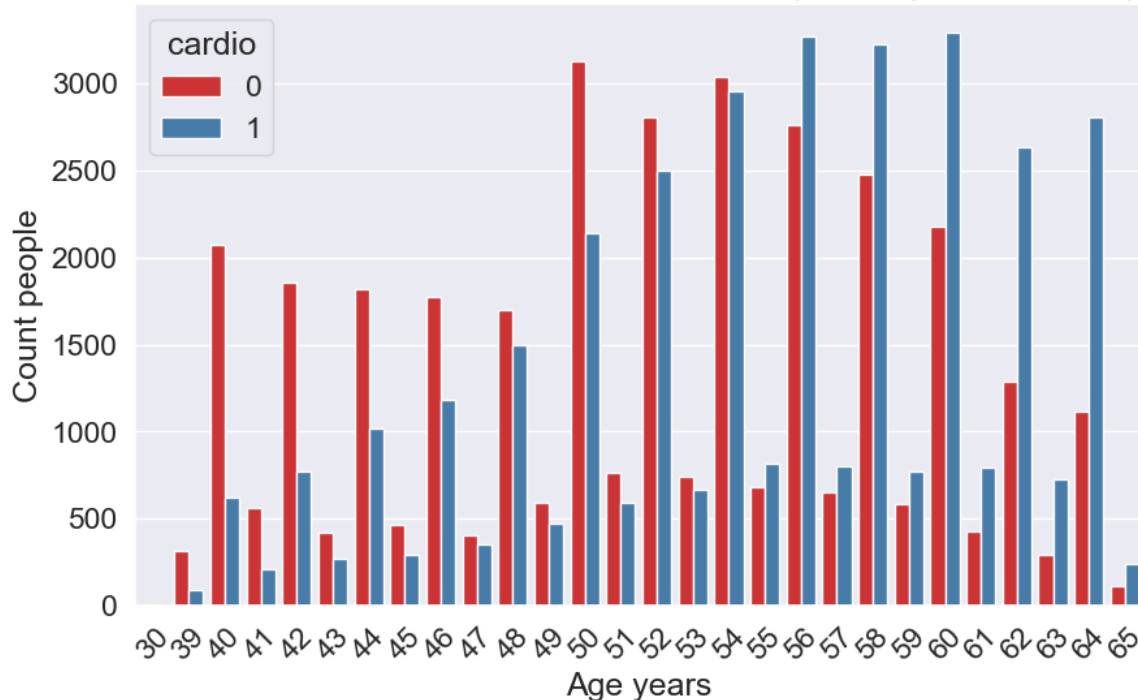
Завдання:

Побудуйте *count plot*, використовуючи `countplot()` з віком (`age_years`) по осі *X* та кількістю людей по осі *Y*. Отриманий графік повинен мати два стовпчики для кожного віку, що відповідають кількостям людей для кожного класу *cardio* цього віку.

```
# Ваш код тут
df['age_years'] = (df["age"] / 365).round().astype(int)
plt.figure(figsize=(10,6))
sns.countplot(data=df, x="age_years", hue='cardio', palette="Set1")
plt.title("Розподіл кількості людей за віком та наявністю серцево-судинних захворювань")
plt.xlabel("Age years")
plt.ylabel("Count people")
plt.xticks(rotation = 45)
plt.show()
```

```
# 55
```

Розподіл кількості людей за віком та наявністю серцево-судинних захворювань

Запитання 4. Який найменший вік, де кількість людей із ССЗ перевищує кількість людей без ССЗ?

1. 44
2. 55
3. 63
4. 70

5. Коробчаста діаграма та викиди

Викиди (англ. outliers) – об'єкти, значення ознак яких сильно відрізняються від ознак основної маси об'єктів. Тобто це об'єкти, які сильно випадають із загальної картини.

Звідки ж беруться викиди? По-перше, поява викидів може бути зумовлена технічною стороною експерименту (наприклад, у процесі збору даних змінилося обладнання або змінилася чутливість датчиків). По-друге, на появу викидів може впливати людський фактор. Можливі й інші причини: зміна правил проведення експерименту, якась випадковість чи справді унікальне значення.

Якою б не була причина появи викидів, вони заважають побудові хороших моделей машинного навчання. Рекомендується виявляти такі аномалії і обробляти їх.

Завдання:

Побудуйте коробчасту діаграму (*box plot*) для ознаки згідно з варіантом. Проаналізуйте отриману візуалізацію на наявність викидів. Видаліть викиди та побудуйте коробчасту діаграму після видалення.

Варіант	Ознака
1	Зріст
2	Вага
3	Верхній артеріальний тиск
4	Нижній артеріальний тиск
5	Зріст
6	Вага
7	Верхній артеріальний тиск
8	Нижній артеріальний тиск
9	Зріст
10	Вага
11	Верхній артеріальний тиск
12	Нижній артеріальний тиск

```
# Ваш код тут
#sns.boxplot(data=df['height'])
Q1 = df["height"].quantile(0.25)
Q3 = df["height"].quantile(0.75)
IQR = Q3 - Q1

lower_bound = Q1 - (1.5 * IQR)
upper_bound = Q3 + (1.5 * IQR)

df_without_outliers = df[(df['height'] >= lower_bound) & (df["height"]
<= upper_bound)]
#sns.boxenplot(data=df_without_outliers['height'])
df.shape[0] - df_without_outliers.shape[0]
# We've deleted 519 rows

519
```

Запитання 5. Скільки записів було видалено?